

YÊU CẦU KHẮC PHỤC ẢNH HƯỞNG TIÊU CỰC CỦA MẠNG XÃ HỘI TỚI NHÂN CÁCH HỌC VIÊN TRƯỜNG SĨ QUAN CHÍNH TRỊ HIỆN NAY

Nghiêm Thị Thu Trang
Khoa Triết học Mác - Lênin, Trường Sĩ quan Chính trị

Tóm tắt: Bài báo phân tích các yêu cầu then chốt nhằm khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội đối với nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị. Thông qua việc đánh giá cơ sở lý luận và thực trạng, bài viết chỉ ra rằng việc giải quyết vấn đề này cần được gắn chặt với mục tiêu đào tạo của Nhà trường, phù hợp với đặc thù của học viên, phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, lực lượng, đồng thời phải tuân thủ nghiêm ngặt các quy định hiện hành.

Từ khóa: Mạng xã hội, nhân cách, học viên sĩ quan, Trường Sĩ quan Chính trị.

REQUIREMENTS FOR OVERCOMING THE NEGATIVE IMPACT OF SOCIAL NETWORKS ON THE PERSONALITY OF POLITICAL OFFICERS SCHOOL CADETS CURRENT

Nghiem Thi Thu Trang
Department of Marxist-Leninist Philosophy, Political Officers School

Abstract: The article analyzes the key requirements to overcome the negative impact of social networks on the personality of Political Officers School cadets. Through the assessment of the theoretical basis and current situation, the article points out that solving this problem needs to be closely linked to the training goals of the School, suitable to the characteristics of the cadets, promoting the combined strength of organizations and forces, and at the same time strictly complying with current regulations.

Keywords: Social networks, personality, officer cadets, Political Officers School.

Nhận bài: 16/06/2025

Phản biện: 18/07/2025

Duyệt đăng: 23/07/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và cách mạng công nghiệp lần thứ tư, mạng xã hội (MXH) đã trở thành một phần không thể thiếu trong đời sống, mang lại nhiều lợi ích vượt trội về thông tin và kết nối. Tuy nhiên, cùng với đó là những thách thức, đặc biệt là đối với việc hình thành và phát triển nhân cách của thế hệ trẻ. Đối với học viên Trường Sĩ quan Chính trị (TSQCT), những cán bộ chính trị tương lai của Quân đội nhân dân Việt Nam, việc chịu ảnh hưởng tiêu cực từ mạng xã hội có thể tác động sâu sắc đến bản lĩnh chính trị, đạo đức, lối sống, làm suy yếu ý chí chiến đấu và tinh thần kỷ luật. Việc xây dựng một đội ngũ sĩ quan chính trị có nhân cách vững vàng, phẩm chất đạo đức cách mạng cao đẹp không chỉ là nhiệm vụ cốt lõi của Trường Sĩ quan Chính trị mà còn là yêu cầu chiến lược của Đảng và Quân đội. Vì vậy, việc nghiên cứu, đề ra các yêu cầu và giải pháp nhằm khắc phục những ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội là một nhiệm vụ cấp bách, có ý nghĩa thiết thực trong công tác đào tạo cán bộ hiện nay. Bài báo này sẽ tập trung phân tích các yêu cầu cốt lõi đó, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, xây dựng đội ngũ cán bộ “vừa hồng, vừa chuyên”, sẵn sàng gánh vác trọng trách mà Đảng và nhân dân giao phó.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận về việc xây dựng nhân cách học viên sĩ quan chính trị trong bối cảnh hiện nay

Nhân cách của người sĩ quan chính trị không chỉ là tổng hòa các phẩm chất đạo đức cá nhân mà còn là biểu hiện của bản lĩnh chính trị vững vàng, ý thức tổ chức kỷ luật cao, và tinh thần cống hiến hết mình cho sự nghiệp cách mạng. Việc xây dựng nhân cách cho học viên sĩ quan chính trị có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, bởi họ sẽ là những người thực hiện công tác đảng, công tác chính trị, làm nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, xây dựng ý chí chiến đấu và định hướng tư tưởng cho cán bộ, chiến sĩ. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã xác định rõ mục tiêu: “Bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân, chế độ xã hội chủ nghĩa, nền văn hóa và lợi ích quốc gia – dân tộc; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định chính trị, an ninh quốc gia, an ninh con người, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh để phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa”. Để thực hiện thắng lợi mục tiêu đó, đòi hỏi phải có một đội ngũ cán bộ chính trị đủ đức, đủ tài, có nhân cách trong sáng.

Quá trình xây dựng nhân cách cho học viên không thể tách rời với những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc. Nghị quyết số 33-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) đã chỉ rõ: “Trong xây dựng văn hóa, trọng tâm chính là chăm lo xây dựng con người có nhân cách, lối sống tốt đẹp, với các đặc tính cơ bản: yêu nước, nhân ái, nghĩa tình, trung thực, đoàn kết, cần cù, sáng tạo”. Học viên TSQCT phải là những người tiên phong trong việc tu dưỡng, rèn luyện những giá trị này. Bên cạnh đó, việc học tập và rèn luyện phải luôn gắn với tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Học tập chủ nghĩa Mác – Lênin là học tập cái tinh thần xử trí mọi việc, đối với mọi người và đối với bản thân mình; là học tập những chân lý phổ biến của chủ nghĩa Mác – Lênin để áp dụng một cách sáng tạo vào hoàn cảnh thực tế của nước ta. Học để mà làm”. Đây chính là kim chỉ nam cho mọi hoạt động giáo dục và rèn luyện tại Nhà trường.

2.2. Thực trạng ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị

Mạng xã hội, với đặc trưng về tốc độ lan truyền và tính tương tác cao, đã trở thành một kênh thông tin hai chiều với cả mặt tích cực và tiêu cực. Về mặt tiêu cực, sự tràn lan của những thông tin sai lệch, xuyên tạc, các luận điệu phản động, chống phá Đảng và Nhà nước, đã và đang đặt ra thách thức lớn đối với việc giáo dục, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho học viên. Văn kiện Đại hội XIII đã nhấn mạnh cần phải “Tăng cường quản lý và phát triển các loại hình thông tin, truyền thông trên internet. Kiên quyết loại bỏ các sản phẩm, thông tin độc hại, xuyên tạc, phản động, ảnh hưởng xấu đến ổn định chính trị – xã hội, thuần phong mỹ tục”(4). Tuy nhiên, trên thực tế, việc kiểm soát hoàn toàn các nội dung này là rất khó khăn, đòi hỏi học viên phải có khả năng tự sàng lọc và phân tích thông tin.

Bên cạnh đó, việc tiếp xúc quá nhiều với các nội dung giải trí thiếu lành mạnh, lối sống thực dụng, đề cao chủ nghĩa cá nhân trên mạng xã hội có thể dẫn làm thay đổi nhận thức, suy nghĩ, hành động của học viên. Theo nghiên cứu của Nguyễn Đình Bắc, tác động tiêu cực của mạng xã hội có thể làm giảm ý thức kỷ luật, tinh thần đoàn kết,

gây ra sự thờ ơ, vô cảm với các hoạt động chung của đơn vị. Lối sống ảo, sự phụ thuộc vào các thiết bị công nghệ cũng làm suy giảm khả năng giao tiếp trực tiếp, ảnh hưởng đến mối quan hệ đồng chí, đồng đội và hiệu quả công tác tập thể trong môi trường quân sự.

2.3. Yêu cầu khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị

Để khắc phục những ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội đến nhân cách học viên sĩ quan, cần có một cách tiếp cận đồng bộ, toàn diện và có hệ thống, không chỉ dừng lại ở các biện pháp hành chính mà phải đi sâu vào cốt lõi của công tác giáo dục, đào tạo. Bốn yêu cầu dưới đây cần được thực hiện một cách chặt chẽ, tạo thành một thể thống nhất để nâng cao hiệu quả công tác quản lý, giáo dục và rèn luyện.

2.3.1. Khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị gắn với thực hiện mục tiêu, yêu cầu, chuẩn đầu ra của Trường Sĩ quan Chính trị

Đây là yêu cầu mang tính nguyên tắc, đảm bảo mọi giải pháp đều hướng tới mục đích cuối cùng là đào tạo ra những cán bộ chính trị ưu tú, đủ phẩm chất và năng lực để phục vụ Quân đội và Tổ quốc. Việc khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội không phải là một nhiệm vụ độc lập mà phải được lồng ghép chặt chẽ vào mục tiêu, yêu cầu và chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo. Mục tiêu của Nhà trường là đào tạo ra những sĩ quan chính trị “vừa hồng, vừa chuyên”, có bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, có đạo đức, lối sống trong sáng, tác phong chuẩn mực. Do đó, việc giáo dục cho học viên kỹ năng nhận diện, phân tích, sàng lọc thông tin trên không gian mạng phải trở thành một phần không thể thiếu trong chương trình đào tạo. Nhà trường cần xây dựng các nội dung giảng dạy, chương trình rèn luyện để trang bị cho học viên những kiến thức nền tảng về an ninh mạng, kỹ năng nhận diện và phản bác các thông tin sai trái, xuyên tạc. Mỗi bài học, mỗi hoạt động rèn luyện phải giúp học viên nâng cao khả năng tự vệ tư tưởng, hình thành tư duy phê phán, bản lĩnh chính trị vững vàng trước các luồng thông tin phức tạp trên không gian mạng. Điều này giúp học viên tự

giác xây dựng nhân cách, phẩm chất của người sĩ quan chính trị ngay trong quá trình học tập. Việc lồng ghép này còn giúp học viên hiểu rằng, việc sử dụng mạng xã hội một cách có trách nhiệm không chỉ là yêu cầu cá nhân mà còn là nhiệm vụ chính trị, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

2.3.2. Khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị phải phù hợp với phẩm chất, năng lực học viên, môi trường sư phạm của Trường Sĩ quan Chính trị

Các biện pháp khắc phục phải linh hoạt, khoa học, không thể áp dụng một cách cứng nhắc, máy móc. Điều này đòi hỏi Nhà trường phải thấu hiểu đặc điểm tâm sinh lý của lứa tuổi học viên sĩ quan, những người trẻ đầy nhiệt huyết nhưng cũng dễ bị tác động bởi các trào lưu mới. Thay vì cấm đoán một cách cứng nhắc, cần có cách tiếp cận mềm dẻo, chú trọng giáo dục, định hướng, và tạo ra một môi trường sư phạm tích cực, lành mạnh. Nhà trường nên tận dụng chính mạng xã hội như một công cụ để tuyên truyền, giáo dục, xây dựng các nội dung tích cực, sáng tạo, thu hút học viên tham gia. Chẳng hạn, các hoạt động thi đua trên mạng, các cuộc thi viết bài, thiết kế video tuyên truyền về gương người tốt việc tốt, về truyền thống vẻ vang của Quân đội, của Nhà trường. Điều này không chỉ giúp học viên tự giác hình thành những hành vi ứng xử văn hóa, có trách nhiệm trên không gian mạng mà còn phát huy sự chủ động, sáng tạo của họ. Một môi trường sư phạm lành mạnh, với sự quan tâm, gần gũi của cán bộ, giảng viên, sẽ là “lá chắn” vững chắc, giúp học viên tự bảo vệ mình trước những tác động tiêu cực.

2.3.3. Khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị phải phát huy vai trò các tổ chức, các lực lượng

Đây là một nhiệm vụ mang tính tổng hợp, không thể thực hiện bởi một cá nhân hay một tổ chức đơn lẻ mà cần sự phối hợp chặt chẽ của nhiều lực lượng. Từ Ban Giám hiệu, các cơ quan chức năng, khoa giáo viên, giảng viên, cán bộ quản lý đến các tổ chức quần chúng như Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ trong Nhà trường đều phải cùng vào cuộc. Mỗi lực lượng cần có vai trò, trách nhiệm cụ thể. Ban Giám hiệu cần xây dựng chiến

lược tổng thể; các khoa, ban chuyên môn trực tiếp lồng ghép nội dung giáo dục vào bài giảng; cán bộ quản lý sâu sát, nắm bắt tư tưởng, tâm tư, tình cảm của học viên; các tổ chức quần chúng tổ chức các phong trào thi đua, hoạt động ngoại khóa lành mạnh để thu hút học viên, tạo ra sân chơi bổ ích, ý nghĩa. Sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng sẽ tạo ra một sức mạnh tổng hợp, lan tỏa những giá trị tốt đẹp đến từng học viên. Yêu cầu này cũng hoàn toàn phù hợp với Quyết định số 311/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, trong đó đã chỉ rõ nhiệm vụ “Nâng cao hiệu quả công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng trên không gian mạng, qua đó góp phần xây dựng thế hệ trẻ có lý tưởng cách mạng, bản lĩnh vững vàng, giàu lòng yêu nước, có tri thức, văn hóa, có ý thức tuân thủ pháp luật, trách nhiệm với cộng đồng, có ước mơ, hoài bão, khát vọng và kỹ năng hội nhập quốc tế trong kỷ nguyên số hóa”. Mỗi cá nhân, mỗi tổ chức đều cần phát huy vai trò, trách nhiệm của mình trong việc giáo dục, quản lý và định hướng cho học viên.

2.3.4. Khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị gắn với thực hiện các quy định của Nhà trường và Quân đội

Mọi hoạt động khắc phục cần tuân thủ và được thể chế hóa bằng các quy định, quy chế của Nhà trường và Quân đội. Các quy định này phải rõ ràng, cụ thể và được quán triệt nghiêm túc đến toàn thể học viên. Việc xây dựng và ban hành các quy định rõ ràng, cụ thể về việc sử dụng mạng xã hội, xử lý nghiêm minh các trường hợp vi phạm, từ đó tạo ra một môi trường kỷ luật, kỷ cương. Các quy định về thời gian, nội dung, mục đích sử dụng mạng xã hội cần được phổ biến rộng rãi, đảm bảo tính công khai, minh bạch. Những trường hợp vi phạm, có hành vi phát tán thông tin sai trái, tiêu cực, phải được xử lý nghiêm minh, đúng người, đúng tội, từ đó tạo ra tính răn đe. Việc này không chỉ giúp quản lý chặt chẽ hơn mà còn rèn luyện cho học viên ý thức tuân thủ pháp luật, các quy tắc của Quân đội, chuẩn bị cho họ trở thành những sĩ quan gương mẫu, kỷ luật sau này. Kỷ luật nghiêm minh chính là sức mạnh của Quân đội, và việc rèn luyện ý thức chấp hành kỷ luật ngay từ khi

còn ngồi trên ghế nhà trường là yếu tố then chốt để xây dựng người sĩ quan chính trị có phẩm chất toàn diện, đáp ứng yêu cầu của Đảng và nhân dân.

III. KẾT LUẬN

Ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội đến nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị là một vấn đề phức tạp, đòi hỏi sự quan tâm và giải pháp đồng bộ, triệt để. Bằng việc bám sát các mục tiêu đào tạo, phù hợp với đặc thù học viên,

phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức và tuân thủ các quy định của Nhà trường và Quân đội, chúng ta có thể tạo ra một môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh. Từ đó, xây dựng đội ngũ sĩ quan chính trị không chỉ giỏi về chuyên môn mà còn vững vàng về bản lĩnh chính trị, đạo đức cách mạng, sẵn sàng nhận và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ mà Đảng và Quân đội giao phó trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- (1). Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập II*. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 105.
- (2). Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.
- (3). Hồ Chí Minh toàn tập (2011). Tập 11. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 611.
- (4). Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 146.
- (5). Nguyễn Đình Bắc, *Phòng, chống tác động tiêu cực của các trang mạng xã hội đối với sĩ quan trẻ ở đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2021.
- (6). Quyết định số 311/QĐ-TTg ngày 05/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng trên không gian mạng giai đoạn 2022 – 2030.